

ОСТАННІ НОВИНИ

12:36 Соус із листя шреню: вітамінна бомба з яскравим смаком

12:32 Багато думала про дітей: Джинфери полес згадала щемливий момент після розлучення з Беном Аффлеком

11:00 Простий лайфхак для студення: вчені назвали ідеальний порядок прийому їжі

10:45 «Справжня розкіш — ласувати помідором з грядки на піку його зрілості», — шеф-кухар Сальваторе де Віво

10:31 Він закохався в Україну і заповів поховати його у Львові: у Києві попрощались з легендарним колумбійським воїном «Онксом»

10:07 Секрет у полуниці: торт без випічки, який перевершить будь-який чизкейк

Бриль для майбутнього президента та віночок для принцеси: секрети майстрині солом'яних шедеврів з Опішні

12:25 — 7 березня 2026

Ганна ВОЛКОВА, «ФАКТИ»

Олена Опанасюк працює у воєнізованій охороні. Охороняє музей родини Кричевських в **Опішні** на **Полтавщині**. А за «сумнісництвом» плете вироби з соломки. Це її хобі. Ось уже двадцять шість років вона практично не випускає з рук цього природного матеріалу.

— Навіть не пригадую, коли я дивилась телевізор, аби цюсь не плела чи не зшивала при цьому, — усміхається вона. — Тут у мене нема вихідних. Іноді, щоб виготовити якусь унікальну, авторську річ, мені потрібно попередньо зробити тисячу різних деталей, а потім — лише зібрати їх до купи. Якщо не любити цієї справи, то нічого не вийде. Нею треба жити.

Міль поб'є й миші згризуть: чому не можна використовувати колоски

Пані Олена — членкиня Спільн майстрів народного мистецтва України. Зі звичайної, переважно житньої, соломки вона створює дивовижно гарні речі. Як каже сама майстриня, соломка — це матеріал, який просто грає в руках. З нього можна зробити все: капелюхи, сумки, кошки, вази, підсунники, прикраси, віночки, чільця, сережки, обручі…

Її бабуся, майстриня народної творчості Олександра Великодня, навчала внучку вишивати. Однак це заняття Олену не захопило. Зате вже у дорослому віці, побачивши солом'яні вироби заслуженої майстрині народної творчості України з Харківщини Галини Воловик, вона втратила спокій. Два роки пішло в неї на те, щоб досконало опанувати цю справу, зрозуміти всі її тонкощі.

— Пригадую, як я пишалася своїм першим серйозним виробом — кошком, — каже Олена. — Тоді він мені здавався верхом досконалості. А зараз дивлюсь на нього й бачу, який він кособокий та незграбний. Тепер його не показала б нікому…

Жоден учитель, говорить жінка, не видасть власних секретів соломоплетіння. А їх досить багато. Скажимо, поєднувати в одній деталі треба лише однакові за товщиною й гнучкістю соломинки, інакше деталь вийде нерівною. Особливо це видно у дрібних речах, скажимо, в німбах на ангелах-оберегах.

Тому, перш ніж узятися за роботу, майстриня сортує соломку за товщиною, довжиною, кольором, м'якістю, гнучкістю…

Покднувати в одній деталі треба лише однакові за товщиною й гнучкістю соломинки, інакше вона вийде нерівною. Особливо це видно у дрібних речах

А до того вона зрізає жито чи пшеницю в міру їхнього достигання. Зернові вирощує самостійно, на власному городі, без додавання гербіцидів. Обов'язково скошує серпом, як робили у давні часи, обрізає колоски, після чого в'яже у снопи й сушить під стріхою.

— Солома з колосками підходить лише для обережів та декоративних снопів. Такі зернові потрібно зрізати ще у стані цвітіння, — пояснює майстриня. — У декоративних виробах колоски, що вже наливаються, почнуть осилатися, а зерно можуть погризти миші чи міль побити.

Якщо зрізати жито зеленим, то висушена соломка матиме зеленуватий відтінок. Якщо зрізати трохи пізніше, через тиждень, то вона буде білою. Ще пізніше — жовтою. Останній зріз завжди має коричневий відтінок.

Окрім того, існує багато способів підсилити колір, надати йому яскравості. Дехто, щоб соломка стала білою, вимочує її в нашатирному спирті чи пергидролі. Пані Олена — за натуральність, тому висвітлює її на сонці. Опісла фарбує у відварі або цибулиння, або горіхової шкаралупи, чи в марганці. Лише зрідка використовує анлінові фарби. Темні виходять завжди присмалюванню праскою.

Кольорову соломку пані Олена використовує переважно в ексклюзивних виробах. Дуже гарний вигляд вона має у в'ятах, композиціях.

Для еластичності соломку треба проварити чи пропарити. Вона часто йде на брилі. З такої соломки вироби можна гнути й складати, як заводно, — вони не ламаються й не втраять форми.

Важливо також правильно використовувати природну товщину соломинки. Для жіночих капелюхів майстриня бере верхні частини стебла — ті, що ближчі до колосків, бо вони ніжніші. А для чоловічих брилів — середню частину. Грубіша соломка — та, що від кореня, — йде для виготовлення кошків, сумок, підставок під тарілки або чашки, цукерниць тощо. З нею важче працювати — болять пучки.

“ **Читайте також: [Мода минула, димарі лишились: майстер-самоучка з Полтавщини прикрашав труби на будинках справжніми витворами мистецтва](#)**

Що робити, якщо коза прогризе капелюх?

— Над чим ви зараз працюєте? — запитує пані Олену.

— Неважко в Опішні відбудеться фестиваль веснянки, на який я запрошена. Тому плету на продаж чоловічі брилі. Це чи не найходовіший товар. Влітку взагалі нарозхват їдуть.

— За які гроші продасте?

— Залежить від ширини крисів. Є вузькі, середні й широкі. Є козацькі брилі, а є гусарські сомбреро… Середня ціна — 700–800 гривень.

— Які товари найдорожчі?

— Ексклюзивні, звісно. Ті, які не повторюються. Є такі покупки, для яких це дуже важливо. Хтось купує дещеві, хорові речі, а хтось полюбає вишукані. Тому ціни різні, залежно від категорії.

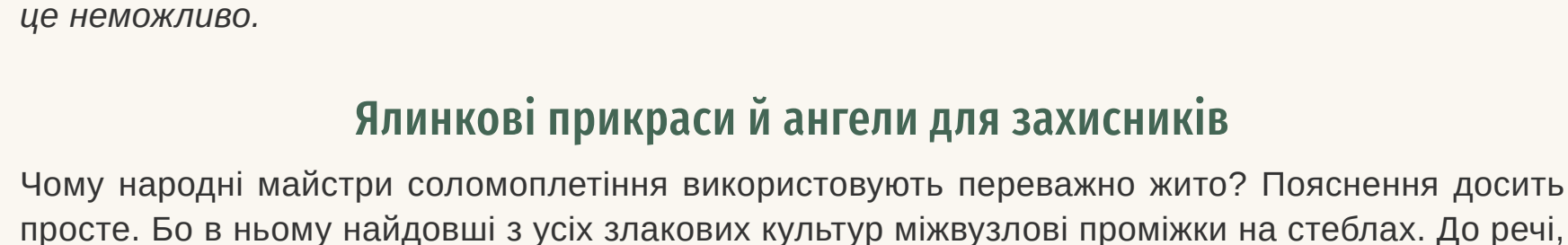
— А це правда, що принцеса Уельська Кейт Міддлтон має солом'яний віночок вашої роботи?

— Правда. Років вісім тому до мене звернулися представники посередницької фірми, що працюють з народними ремеслами й відправляють речі за кордон, і попросили сплести великий кольоровий вінок для принцеси за фотографією. Я працювала над ним два з половиною місяці. Втім, на Кейт його не бачила.

— І Віктор Ющенко, кажуть, був вашим покупцем?

— Так. Це ще коли він керував Національним банком й приїжджав на Сорочинський ярмарок. А мене туди як майстриню народної творчості щороку запрошували. Подарувала йому невеликий сувенір, а він прибрав у мене розкішний бриль.

Мой вироби ручної роботи є й в інших українських політиків, а також у Національному музеї-заповіднику українського гончарства в Опішні, а їхні фото — у базатах каталогах. Скажимо, одна з моїх авторських робіт — «Янгол» — представлена в каталозі виставок творів майстрів народного мистецтва Полтавщини.

— Скільки вам треба часу, щоб створити чоловічий головний убір?

— Можна й за вечір. Головне — сплести 28–30 метрів стрічки. А потім її треба зшити. Хтось робить це за допомогою швейної машинки, і тоді виріб через два-три роки розлазиться, бо голка розбиває соломинки. А я зшиваю вручну, акуратно, щоб не пошкодити матеріал. До того ж нитку обробляю воском. Тому мої брилі й капелюшки служать 15–20 років. Колись, до речі, бачила на одному чоловікові мій бриль. Він був зашошений, чорний від пилу й поту, але цілий.

Цікаво, що опішнянська майстриня при плетінні головних уборів не використовує, як багато хто, розмірної болванки. Їй достатньо знати об'єм голови й висоту. І з розміром завжди вгадує. Це тому, каже, що відчуває матеріал.

— А ось ремонтувати не боєзв'язує, — усміхається. — Якщо до мене на ярмарку підходить відус і покаже бриля. «Коза з'їла маківку. Чи не можна полатати?» — питає. На жаль, це неможливо.

Ялинкові прикраси й ангели для захисників

Чому народні майстри соломоплетіння використовують переважно жито? Пояснення досить просте. Бо в ньому найдовші з усіх злакових культур міжвузлові проміжки на стеблах. До речі, всі вузли (їх на стеблині, що сягає до метра й більше, 5–7) вирізають і викидають.

Я думала, пані Олена на своєму городі вирощує жито замість картоплі. А вона сміється:

— Та ні, хіба що соток дві засіваю. Цього досить на цілий рік. Потроху підсіваю пшеницю, овес і льон, які також використовую в роботах. Вони дають гарні відтинки.

Серед унікальних виробів Олени Опанасюк особливе місце займають ялинкові прикраси. Колись вона заряджала ними свою ялинку, а потім виготовила для Літературно-меморіального музею В. Г. Короленка у Полтаві. Іграшки у вигляді сніжнок, зірочок, дзвіночків, шишечок, ангелочків відтворюють традиції новорічних святкувань більш ніж столітньої давнини.

Пані Олена навіть підставки для тарілок (підсунники) та під чашки перетворює на маленькі шедеври.

Всі ці побутові речі її оточують вдома, багато що вона дарує. А їхня кількість лише зростає, бо майстрині замовляють то одне, то інше. Найчастіше вона щось плете саме під замовлення.

“ **Читайте також: [«Я створюю картини-обереги з насіння», — майстриня Наталія Тесленко](#)**

— Раніше я ледь не всю Україну об'їздила, була учасницею багатьох міжнародних заходів, — розповідає. — Було, як вихідні, так і їду кудись… Мене скрізь запрошували з моїми виробами: на виставки, конкурси, свята. Навіть на Євро-2012 у Донецьк… Маю купу грамот, подяк, нагород.

А скільки майстер-класів провела для дорослих і дітей, групових й індивідуальних!

Майстер-класи в Олени Опанасюк досить короткі, але результативні. Вона не показує, як плести брилі, бо це забарна робота, яка новачкам швидко набридає. За короткий час можна сплести бриля хіба що на ляльку, але це не цікаво. Учням важливо вийти з заняття з готовим виробом, ангелочків, дзвіночки чи поставити вдома. Тому зазвичай вона вчить плести обручі, підкови, ангелочків, дзвіночки…

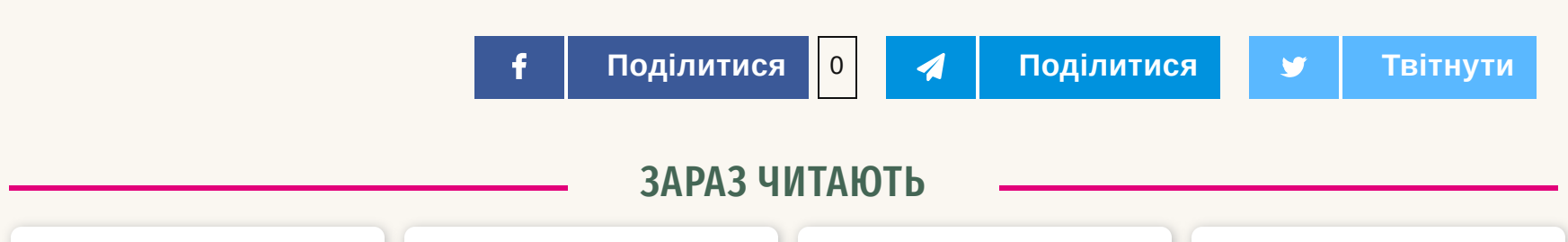
— Не боїтесь конкурентів?

— У кожного майстра свої почерк. Навіть якщо стоять поряд десять однакових виробів десятків майстрів, то всі вони будуть різні. А покупець вибере те, що відповідає його смаку й гаманцю.

— Що вам найбільше подобається у вашому захопленні?

— Є досить багато предметів косячок у цотири, п'ять, шість, сім соломинкам… Плоске, об'ємне… А мені подобається опановувати нові техніки.

Ще пані Олена виготовляє сувеніри у вигляді ангелів-охоронців з синьо-жовтими стрічками й передає їх через волонтерів для наших захисників.

Пані Олена виготовляє сувеніри у вигляді ангелів-охоронців і передає їх нашим захисникам

— Молюся за кожного, щоб повернулись живими й здоровими. І з перемогою! — каже.

Раніше в інтерв'ю «ФАКТАМ» майстриня з керамічної флористики Юлія Олійник розповіла про те, як створює красу, яка нікого не залишає байдужим.

Фото, відео Ольги Усанової та зі сторінки Олени Опанасюк у фейсбуці

Читайте нас у [Facebook](#)

ПОПУЛЯРНЕ

1 Батько лишив Грушевському стільки грошей, що той побудував шестиповерховий будинок і училище: вийшла книга про українську інтелігенцію початку ХХ століття

30 травня 2026 **12:24**

2 «Мене називають «стероїд»: суддя, яка працювала на ФСБ, отримала 15 років ув'язнення за держзраду в умовах воєнного часу

6 червня 2026 **16:30**

3 «Наше завдання — помертв у вертикальному положенні й без пам'ярска»: 70-річний інструктор ЛЯК про боротьбу з поганою генетикою та гримжами

7 червня 2026 **12:25**

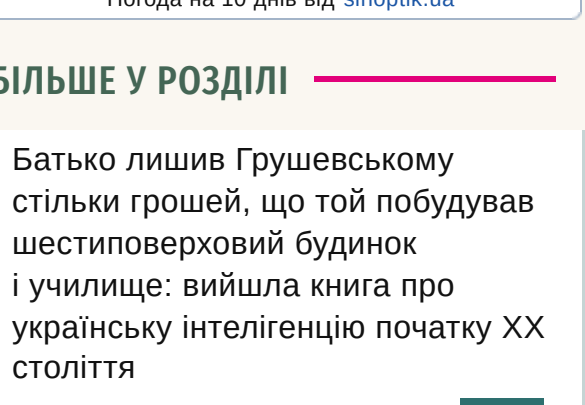
4 Вбивця мав з собою два зображення Петлюри, але спитав: «Ви Петлюра?» — і після ствердної відповіді почав стріляти: 100 років тому загинув лідер УНР

25 травня 2026 **12:25**

5 «Ми заходили на позиції, які знищувалися в нуль»: зірка «Ті — космос» Володимир Кравчук про роки на фронті

28 травня 2026 **12:24**

* Рейтинг оформляється за станом 7 днів

БІЛЬШЕ У РОЗДІЛІ

Батько лишив Грушевському стільки грошей, що той побудував шестиповерховий будинок і училище: вийшла книга про українську інтелігенцію початку ХХ століття

30 травня 2026 **12:24**

«Ми заходили на позиції, які знищувалися в нуль»: зірка «Ті — космос» Володимир Кравчук про роки на фронті

28 травня 2026 **12:24**

«Артист в Україні — ніхто»: популярний співак та телеведучий ХАС про зміни під час великої війни

24 травня 2026 **13:24**

«Ми працюємо заради збереження нації»: голова фонду «Вона захищає» Альона Іванова про підтримку жінок і родич військових

19 травня 2026 **16:30**

«Деруни взагалі стали відкриттям для багатьох італійців»: ресторатор Микола Олексів розповів про борщ, свою мрію та заклади в Італії

14 травня 2026 **12:25**